

III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS LXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Caldas de Reis, 27-28 novembro 2019

Sede anfitroia e organizativa

Concello de Caldas de Reis

Patrocinadores

Entidades e empresas colaboradoras e participantes

III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS LXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Caldas de Reis, 27-28 novembro 2019

Presentación

A industrialización e a urbanización orixinaron problemas ambientais de primeira orde (o efecto invernadoiro e o cambio climático, a destrución da capa de ozono estratosférica, o transporte de contaminantes, a desertización etc.) que é preciso corrixir, así como evitar que as actividades futuras orixinen máis deterioracións no noso contorno a través dunha política preventiva que permita un desenvolvemento sostido e equilibrado e teña como obxectivos a protección da saúde do home e a conservación de todos os recursos (aire, auga, solo, clima, especies de flora e fauna, alimentos, materias primas, hábitat, patrimonio natural e cultural) que condicionan e sustentan a vida. A forte conexión entre medio ambiente e saúde reconeceuse expresamente na 3.ª Conferencia Ministerial do Medio Ambiente e a Saúde (Londres, 1999). O Cume da Terra de Río de Xaneiro (1992), a Conferencia de NNUU sobre Medio Ambiente e Desenvolvemento de Johannesburgo (2002) e Río+20 (2012), acuñaron a idea de desenvolvemento sostible, que expresa a imposibilidade dun desenvolvemento sen contar co medio ambiente (a protección do medio ambiente e o desenvolvemento económico e social son tres piares inseparables do desenvolvemento sostible). O VII Programa Comunitario de Acción en materia de Medio Ambiente 2014-2020 (7° PMA), resume os obxectivos prioritarios da política de medio ambiente da Unión Europea ata 2020 e introduce unha visión o longo prazo para 2050 coa finalidade de abordar os problemas principais de carácter ambiental. Se basa na creencia de que a prosperidade económica e o bienestar dos cidadáns europeos dependen do estado de saúde do seu capital natural. No título: “Vivir ben, respetando os límites do noso planeta”.

A Oficina Rexional para Europa da OMS, decidiu apoiar as entidades locais e rexionais para acadar os obxectivos do desenvolvemento sostible, para o cal é necesario impulsar a posta en marcha de medidas de planificación e control do medio ambiente relacionadas cos aspectos sanitarios, xa que para resolver os problemas do medio ambiente, a saúde e o desenvolvemento sostible, é preciso chegar a un acordo e emprender accións non só a nivel nacional e internacional senón tamén a nivel subnacional e local (pensar globalmente, actuar localmente). Na liña das políticas da OMS de propoñer ambientes saudables, e coa esperanza de concienciar os concellos galegos de asumiren esta filosofía na xestión dos aspectos ambientais da saúde e así poder contribuír ao desenvolvemento sostible de Galicia e mellorar as condicións de vida da cidadanía, púxose en marcha en Galicia no ano 2000, o **PROGRAMA GALEGO MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2020**, que contou cos parabéns do Dr. Agis Tsouros, coordinador no seu momento do proxecto “Healthy Cities” da Oficina Rexional para Europa da OMS, e desde o ano 2008 vén contando co valioso apoio e a participación activa da Dra. María Neira, director Department of Public Health and Environmental and Social Determinants da OMS. Esta iniciativa itinerante pioneira na UE, ten como obxectivos prioritarios a formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, ademais de foro de debate de todos os axentes sociais implicados na tarefa de protexer e conservar o medio ambiente e promover contornos saudables. A posta en marcha en Galicia deste Programa, no seu periplo itinerante por toda a xeografía galega o longo destes 19 anos, contou coa participación de 265 concellos (257 galegos, 2 leoneses, 1 asturiano, 2 madrileños e 3 portugueses), 5 entidades locais e rexionais portuguesas e **6.474** asistentes nas 61 edicións de Cursos de Saúde Ambiental realizados, o Simposio Internacional “Medio Ambiente y Salud: nuevos retos de futuro” en colaboración coa Fundación Ramón Areces (Santiago de Compostela, 2015), e o Cumio de Expertos en Medio Ambiente & Saúde (Ponteareas, 2016).

No contexto da Axenda 2030 e os ODS das Nacións Unidas, cuxo alcance é universal, logo da celebración do Ano Internacional do Turismo Sostible para o Desenvolvemento no 2017, esperemos que contribúa a promover un cambio nas políticas, as prácticas de empresa e o comportamento dos consumidores para conseguir un sector turístico máis sostible, ademais de promover unha mellor comprensión entre os pobos, maior conciencia da riqueza do patrimonio das diversas civilizacións e levar a unha mellor apreciación dos valores inherentes das diversas culturas, contribuíndo así ao fortalecemento da paz no mundo.

Co fin de abordar e debater algúns dos problemas ambientais máis importantes que ten a civilización actual, organízanse as **III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS - LXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL** que teñen como obxectivos: avanzar na loita contra o cambio climático cara á saúde ambiental do planeta, fomentar o modelo de economía circular que garante o futuro do medio ambiente, e impulsar o turismo sostible no camiño portugués. Finalmente, cómpre destacar a necesidade de unir esforzos por parte de responsables políticos, empresarios, científicos, educadores, profesionais, ecoloxistas, comunicadores, así como a participación activa dos cidadáns e cidadás en prol de conseguirmos un medio ambiente máis saudable e sostible para todas e todos os galegos/as, o mellor legado para xeracións vindeiras.

Prof. Dr. Francisco José Peña Castiñeira

Fundador Programa Galego Municipios Saudables e Sostibles 2000-2020.

III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS LXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Caldas de Reis, 27-28 novembro 2019

Comité de Dirección e Organización

Director académico e científico:

Prof. Dr. D. Francisco Peña (www.medioambienteysalud.com)

Coordinadores:

D. Manuel González Martínez (Primeiro tenente de Alcalde e concelleiro de Medio Ambiente do Concello de Caldas de Reis)

D. José Luis González Paz (Responsable do Departamento de Medio Ambiente do Concello de Caldas de Reis)

Secretario:

D. José Pérez Vázquez (Graduado en Ciencias Ambientais / Director de Medio Ambiente de Sogos Consulting)

Programa

MÉRCORES, 27 DE NOVEMBRO

16.00 h | Benvinda aos congresistas: acreditación e entrega de documentación.

16.30 h | Acto inaugural das xornadas, a cargo:

- D. Juan Manuel Rey Rey, alcalde Caldas de Reis.
- D. Manuel González Martínez, primeiro tenente de alcalde e concelleiro de Medio Ambiente do Concello de Caldas de Reis, e deputado provincial da Deputación de Pontevedra.
- D. Alfonso Villares Bermúdez, vicepresidente primeiro da Fegamp.

16.45-18.30 h | I Mesa redonda: **“As enerxías renovables e a mobilidade sostible na loita contra o cambio climático cara á saúde ambiental do planeta”**

Moderador: Prof. Dr. D. Francisco José Peña Castiñeira

Relatores:

“Novos retos dos concellos galegos ante o cambio climático e a economía circular”

D. Alfonso Villares Bermúdez

Vicepresidente primeiro da FEGAMP, alcalde de Cervo e presidente da Comisión de Medio Ambiente da FEMP.

“Estratexia de actuación de saúde pública na loita contra o cambio climático en Galicia”

D. Manuel Álvarez Cortiñas

Xefe do Servizo de Sanidade Ambiental da Subdirección xeral de Programas de Control de Riscos Ambientais para a Saúde da Dirección Xeral de Saúde Pública da Consellería de Sanidade da Xunta de Galicia.

“Transición enerxética e cambio climático: enerxías renovables + vehículo eléctrico”

Prof. Dr. D. Francisco Silva Castaño

Delegado de Iberdrola en Galicia. Doutor Enxeñeiro de Minas pola UPM. Máster of Science (Massachusetts Institute of Technology, MIT).

III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS

LXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Caldas de Reis, 27-28 novembro 2019

18.30-20.30 h | II Mesa redonda: “A economía circular como garantía de futuro do planeta”

Moderador: Prof. Dr. D. Francisco José Peña Castiñeira

Relatores:

“O sector da auga flúe cara á economía circular”

Dra. D.ª Priscila Artiga Acuña
Técnica de Augas de Espina & Delfín, S.L.

“Experiencia da planta de ciclo cerrado do purín e biogás da Finca Mouriscade”

Dra. D.ª María Hermida Ferro
Xefa de Servizo da Finca Mouriscade da Deputación de Pontevedra.

“A economía circular na xestión biolóxica de residuos”

D. Sergio Horacio Quiroga Rivero
Enxeñeiro Agrónomo pola Universidad de Morón - Argentina. Director de I + D e Producción de Ecocelta.

“Necesidade dunha contenerización axeitada coa finalidade de obter a máxima recuperación do textil”

D. Gustavo Pampín Cabral
Responsable de Promoción Nacional de Humana - Fundación Pueblo para Pueblo en Galicia e Asturias.

XOVES, 28 DE NOVEMBRO

10.00-14.00 h | Ruta de turismo verde no Camiño Portugués, que inclúe as seguintes visitas:

10.00-12.00 h | Bosque de ribeira formado por ameneiros, loureiros e salgueiros ata a fervenza de Segade (Caldas de Reis), guiada por D. José Luis González Paz.

12.00-14.00 h | Balneario Dávila (Caldas de Reis): catedral de bambú; Parque-Xardín e Carballeira de Caldas de Reis: paraxe pintoresco e xardín histórico; guiadas polo Prof. Dr. D. Carlos Rodríguez Dacal, doutor en Bioloxía, catedrático de Ciencias Naturais, botánico especialista en xardinería e flora ornamental.

16.30-19.30 h | III Mesa redonda: “Patrimonio natural e turismo sostible no Camiño Portugués”

Moderador: Prof. Dr. D. Francisco José Peña Castiñeira

Relatores:

“Satélites verdes do camiño portugués: entornos naturais, árbores senlleiros e xardíns históricos na provincia de Pontevedra”

Dra. D.ª Carmen Salinero Corral
Dra. en Bioloxía. Xefa de Servizo Estación Fitopatolóxica do Areiro da Deputación de Pontevedra.

“O camiño cara á sostibilidade do Festival PortAmérica”

D.ª Saleta González Pimentel
Equilátero DSC - Asistencia técnica de Esmerarte Industrias Creativas, S.L.

“Novos retos de futuro do Camiño Portugués no marco do Xacobeo 21”

D. Celestino Lores Rosal
Presidente da Fundación Camino Portugués de Santiago.

III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS LXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Caldas de Reis, 27-28 novembro 2019

“Contribución do Camiño de Santiago ao turismo sostible e á marca Galicia: novos retos cara ao Xacobeo 2021”

D.ª Carmen Pita Urgoiti

Directora de Promoción de Turismo de Galicia da Consellería de Cultura e Turismo da Xunta de Galicia.

19.30 h | Acto de clausura e entrega de certificados de asistencia, a cargo de D.ª Nava Castro Domínguez, directora de Turismo de Galicia da Consellería de Cultura e Turismo da Xunta de Galicia.

Información xeral

OBXECTIVOS

Integración da dimensión dos aspectos ambientais da saúde na formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, coa finalidade de actualizar a súa formación e adecuar as esixencias que demanda a sociedade actual, para que contribúa a mellorar a xestión e as condicións de vida urbana da cidadanía.

Establecer un foro de debate que contribúa a avanzar na loita contra o cambio climático, fomentar o modelo de economía circular, e impulsar o turismo sostible no camiño portugués, ademais de permitir a cooperación e o diálogo entre todos os axentes sociais implicados no tema.

DESTINATARIOS/AS

Técnicos/as, funcionarios/as e responsables políticos da Administración local, provincial e autonómica que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudo.

Profesorado da universidade, de ensino secundario e formación profesional que desenvolva a súa actividade ou estea relacionado/interesado nas áreas obxecto de estudo.

Técnicos/as e xestores de empresas que desenvolvan a súa actividade nos departamentos de calidade, medio ambiente e prevención de riscos laborais. Técnicos/as de turismo, promotores de negocio, axencias de viaxes, operadores turísticos.

Profesionais libres, titulados superiores e diplomados, técnicos superiores e de grao medio que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudo.

Axentes da conservación da natureza e medio ambiente, dos recursos hidráulicos, da riqueza cinxética, piscícola e forestal (axentes do Seprona-Garda Civil, axentes de policía autonómica, axentes de policía local, axentes forestais, axentes de gardacostas, voluntarios de protección civil, etc.).

Representantes de asociacións ecoloxistas, asociacións de montes, asociacións de consumidores, asociacións veciñais.

Estudantes universitarios e dos ciclos formativos de formación profesional relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudo (saúde ambiental, química ambiental, xestión e organización dos recursos naturais e paisaxísticos, traballos forestais e de conservación do medio natural, explotacións agrarias extensivas).

METODOLOXÍA

Ruta de turismo verde no Camiño Portugués e tres mesas redondas configuran a estrutura das xornadas/curso, nas que os relatores farán unha exposición sintética de carácter técnico acompañada de casos prácticos e co apoio de medios audiovisuais (PowerPoint), cun debate ao remate de cada sesión, no que tamén intervirán activamente os participantes amosando as súas experiencias.

III XORNADAS AMBIENTAIS E DE TURISMO SOSTIBLE NO CAMIÑO PORTUGUÉS

LXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Caldas de Reis, 27-28 novembro 2019

NÚMERO DE PRAZAS E DEREITOS DE INSCRICIÓN

Número de prazas: limitadas a **50**, que se cubrirán por rigorosa orde de inscrición.

Cota de inscrición: gratuita.

Forma de inscrición: cubrir o boletín de inscrición, que se enviará por correo electrónico á Secretaría Técnica (info@medioambienteysalud.com). O prazo para formalizar a inscrición abrirase o venres 1 de novembro, fixándose a data límite de formalizala o venres día 22 de novembro as 14.00 horas.

DOCUMENTACIÓN E CERTIFICADO DE ASISTENCIA

Entregarase un maletín e material didáctico diverso. O alumnado que participe nas sesións programadas das xornadas/curso, que consta de 12 horas lectivas, recibirá un certificado de asistencia.

LUGAR DE CELEBRACIÓN, DATAS E HORARIO

Lugar de celebración: Auditorio municipal do Concello de Caldas de Reis (Caldas de Reis - Pontevedra).

Datas: 27-28 de novembro de 2019.

Horario: 16.30 a 20.30 horas (mércores e xoves). O xoves, de 10.00 a 14.00 horas terá lugar unha ruta de turismo verde no Camiño Portugués.

SECRETARÍA TÉCNICA (INFORMACIÓN E INSCRICIÓN)

info@medioambienteysalud.com / www.medioambienteysalud.com